

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (devátého senátu)

16. července 2020*

„Řízení o předběžné otázce – Soudní spolupráce v občanských věcech – Insolvenční řízení – Nařízení (EU) 2015/848 – Článek 3 – Mezinárodní příslušnost – Místo, kde jsou soustředěny hlavní zájmy dlužníka – Fyzická osoba, jež není samostatně výdělečně činná – Vyvratitelná domněnka, že místem, kde jsou soustředěny hlavní zájmy této osoby, je její obvyklé místo pobytu – Vyvrácení domněnky – Situace, kdy se jediná nemovitost dlužníka nachází mimo členský stát obvyklého místa pobytu“

Ve věci C-253/19,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Tribunal da Relação de Guimarães (odvolací soud v Guimarães, Portugalsko) ze dne 14. února 2019, došlým Soudnímu dvoru dne 26. března 2019, v řízení

MH,

NI

proti

OJ,

Novo Banco SA,

SOUDNÍ DVŮR (devátý senát),

ve složení S. Rodin, předseda senátu, K. Jürimäe (zpravodajka) a N. Piçarra, soudci,

generální advokát: M. Szpunar,

vedoucí soudní kanceláře: A. Calot Escobar,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za portugalskou vládu L. Inez Fernandesem, P. Lacerdou, P. Barros da Costa a L. Medeiros, jako zmocněnci,
- za Evropskou komisi M. Wilderspinem a P. Costa de Oliveira, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 30. dubna 2020,

* Jednací jazyk: portugálština.

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/848 ze dne 20. května 2015 o insolvenčním řízení (Úř. věst. 2015, L 141, s. 19).
- 2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi MH a NI na jedné straně a OJ a Novo Banco SA na straně druhé ve věci návrhu na zahájení insolvenčního řízení podaného prvními dvěma uvedenými.

Právní rámec

Unijní právo

Nařízení (ES) č. 1346/2000

- 3 Nařízení Rady (ES) č. 1346/2000 ze dne 29. května 2000 o úpadkovém řízení (Úř. věst. 2000, L 160, s. 1; Zvl. vyd. 19/01, s. 191) bylo zrušeno a nahrazeno nařízením 2015/848. Jeho bod 13 odůvodnění uváděl:

„Místo, kde jsou soustředěny hlavní zájmy, by mělo odpovídat místu, ze kterého dlužník obvykle své zájmy spravuje, a je proto zjistitelné třetími osobami.“

- 4 Článek 3 odst. 1 nařízení č. 1346/2000 stanovil:

„Soudy členského státu, na jehož území jsou soustředěny hlavní zájmy dlužníka, jsou příslušné k zahájení úpadkového řízení. V případě společnosti nebo právnické osoby se za místo, kde jsou soustředěny hlavní zájmy, považuje sídlo, pokud není prokázán opak.“

Nařízení 2015/848

- 5 Body 5, 23 a 27 až 34 odůvodnění nařízení 2015/848 uvádějí:

„(5) Pro řádné fungování vnitřního trhu je nezbytné vyhnout se podnětům, které motivují strany k převodům majetku nebo soudních řízení z jednoho členského státu do druhého za účelem získání výhodnějšího sudiště na úkor společného zájmu věřitelů (tzv. ‚forum shopping‘).

[...]

(23) Toto nařízení umožňuje zahájit hlavní insolvenční řízení [v členském] státě, ve kterém jsou soustředěny hlavní zájmy dlužníka. Tato řízení mají obecnou působnost a vztahují se na veškerý majetek dlužníka. Za účelem ochrany různých zájmů umožňuje toto nařízení zahájit vedlejší insolvenční řízení, která probíhají souběžně s hlavním insolvenčním řízením. Vedlejší insolvenční řízení může být zahájeno v členském státě, ve kterém má dlužník provozovnu. Účinky vedlejších insolvenčních řízení se omezují na majetek, který se nachází v tomto státě. Potřeba jednotnosti v Unii je naplněna závaznými pravidly o koordinaci s hlavním insolvenčním řízením.

[...]

- (27) Před zahájením insolvenčního řízení by měl příslušný soud z vlastního podnětu přezkoumat, zda se místo, kde jsou soustředěny hlavní zájmy dlužníka, nebo provozovna dlužníka skutečně nachází v oblasti jeho příslušnosti.
- (28) Při určování, zda je místo, kde jsou soustředěny hlavní zájmy dlužníka, zjistitelné třetími osobami, by měla být zvláštní pozornost věnována věřitelům a jejich názoru na to, kde dlužník spravuje své zájmy. [...]
- (29) Toto nařízení by mělo obsahovat řadu ochranných opatření, jejichž cílem je zabránit [podvodnému nebo] nekalému jednání, kterým si chce dlužník zajistit nejvýhodnější sudiště.
- (30) Domněnky, že místem, kde jsou soustředěny hlavní zájmy, je sídlo, hlavní místo podnikání a obvyklé místo pobytu, by proto měly být vyvratitelné a příslušný soud členského státu by měl pečlivě posoudit, zda se místo, kde jsou soustředěny hlavní zájmy dlužníka, skutečně nachází v daném členském státě. V případě obchodní společnosti by tuto domněnku mělo být možné vyvrátit, pokud se ústřední správa obchodní společnosti nachází v jiném členském státě než její sídlo a z komplexního hodnocení všech relevantních faktorů způsobem zjistitelným pro třetí osoby vyplývá, že skutečné středisko správy [a kontroly této společnosti] a řízení jejích zájmů se nachází v tomto jiném členském státě. V případě fyzické osoby, jež není samostatně výdělečně činná, by mělo být možné tuto domněnku vyvrátit například tehdy, pokud se převážná část majetku dlužníka nachází mimo členský stát, v němž má dlužník obvyklé místo pobytu, nebo pokud lze prokázat, že hlavním důvodem pro jeho přesun bylo podání návrhu na zahájení insolvenčního řízení v nové jurisdikci, a pokud by toto podání významně poškodilo zájmy věřitelů, jejichž obchody s dlužníkem se uskutečnily před jeho přesunem.
- (31) Stejně tak by se za účelem předcházení podvodnému nebo nekalému jednání, kterým si chce dlužník zajistit nejvýhodnější sudiště, neměla domněnka, že jsou hlavní zájmy soustředěny do místa, kde se nachází sídlo, nebo do hlavního místa podnikání fyzické osoby nebo obvyklého místa pobytu fyzické osoby, použít v situaci, kdy v případě obchodní společnosti, právnické osoby nebo fyzické osoby samostatně výdělečně činné k přesunu sídla nebo hlavního místa podnikání došlo v období tří měsíců předcházejících podání návrhu na zahájení insolvenčního řízení nebo v případě fyzické osoby, která není samostatně výdělečně činná, k přesunu obvyklého místa pobytu dlužníka do jiného členského státu došlo v období šesti měsíců předcházejících podání návrhu na zahájení insolvenčního řízení.
- (32) Pokud okolnosti věci vedou k pochybnostem o příslušnosti soudu, měl by soud v každém případě po dlužníkovi požadovat předložení dalších důkazů na podporu jeho tvrzení, a pokud to právo rozhodné pro insolvenční řízení umožňuje, poskytnout dlužníkovým věřitelům příležitost vyjádřit svá stanoviska k otázce příslušnosti.
- (33) Pokud soud, u kterého byl podán návrh na zahájení insolvenčního řízení, shledá, že se místo, kde jsou soustředěny hlavní zájmy dlužníka, nenachází na jeho území, neměl by hlavní insolvenční řízení zahájit.
- (34) Každý věřitel dlužníka by navíc měl mít účinný prostředek právní ochrany proti rozhodnutí o zahájení insolvenčního řízení. Důsledky napadnutí rozhodnutí o zahájení insolvenčního řízení by se měly řídit vnitrostátním právem.“
- 6 Článek 3 tohoto nařízení, nadepsaný „Mezinárodní příslušnost“, v odstavci 1 stanoví:

„Soudy členského státu, na jehož území jsou soustředěny hlavní zájmy dlužníka, jsou příslušné k zahájení insolvenčního řízení (hlavní insolvenční řízení). Místem, kde jsou soustředěny hlavní zájmy dlužníka, je místo, ze kterého dlužník své zájmy pravidelně spravuje a které je zjistitelné třetími osobami.

V případě společnosti nebo právnické osoby se za místo, kde jsou soustředěny její hlavní zájmy, považuje její sídlo, pokud není prokázán opak. Tato domněnka platí pouze v případě, že v období tří měsíců před podáním návrhu na zahájení insolvenčního řízení nedošlo k přesunu sídla do jiného členského státu.

V případě osoby samostatně výdělečně činné se za místo, kde jsou soustředěny její hlavní zájmy, považuje hlavní místo jejího podnikání, není-li prokázán opak. Tato domněnka platí pouze v případě, že v období tří měsíců před podáním návrhu na zahájení insolvenčního řízení nedošlo k přesunu hlavního místa podnikání této fyzické osoby do jiného členského státu.

V případě ostatních fyzických osob se za místo, kde jsou soustředěny jejich hlavní zájmy, považuje jejich obvyklé místo pobytu, není-li prokázán opak. Tato domněnka platí pouze v případě, že v období šesti měsíců před podáním návrhu na zahájení insolvenčního řízení nedošlo k přesunu obvyklého místa pobytu do jiného členského státu.“

7 Článek 4 odst. 1 uvedeného nařízení stanoví:

„Soud, u kterého byl podán návrh na zahájení insolvenčního řízení, přezkoumá z vlastního podnětu, zda je příslušný podle článku 3. V rozhodnutí o zahájení insolvenčního řízení soud uvede důvody, na nichž se zakládá jeho příslušnost, a zejména uvede, zda je příslušnost založena na čl. 3 odst. 1, nebo odst. 2.“

8 Článek 7 odst. 1 téhož nařízení stanoví:

„Pokud toto nařízení nestanoví jinak, je právem rozhodným pro insolvenční řízení a jeho účinky právo toho členského státu, na jehož území bylo insolvenční řízení zahájeno (dále jen ‚stát, který řízení zahájil‘).“

Spor v původním řízení a předběžná otázka

- 9 Manželé MH a NI, kteří od roku 2016 bydlí v Norfolku (Spojené království), kde jsou zaměstnání, na sebe podali u portugalských soudů návrh na zahájení insolvenčního řízení. Soud prvního stupně, kterému byla věc předložena, se prohlásil za mezinárodně nepřislušný k rozhodnutí o tomto návrhu z důvodu, že podle čl. 3 odst. 1 čtvrtého pododstavce nařízení 2015/848 je místem, kde jsou soustředěny hlavní zájmy navrhovatelů v původním řízení, jejich obvyklé místo pobytu, nacházející se ve Spojeném království, a k zahájení insolvenčního řízení jsou proto příslušné soudy poslední uvedeného členského státu.
- 10 MH a NI podali proti rozsudku vydanému v prvním stupni odvolání k předkládajícímu soudu, v němž tvrdili, že tento rozsudek je založen na nesprávném výkladu pravidel uvedených v nařízení 2015/848. Místem, kde jsou soustředěny jejich hlavní zájmy, totiž podle nich není jejich obvyklé místo pobytu ve Spojeném království, ale Portugalsko, tedy členský stát, kde se nachází jediná nemovitost, kterou vlastní, a kde byly provedeny všechny transakce a uzavřeny veškeré smlouvy, jež vedly k jejich úpadku. Stejně tak podle nich neexistuje žádná souvislost mezi jejich obvyklým místem pobytu a skutečnostmi, které vedly k jejich úpadku, jež nastaly v plném rozsahu v Portugalsku. MH a NI tedy požadují, aby byla uznána mezinárodní příslušnost portugalských soudů.
- 11 Podstatou otázky předkládajícího soudu je, jaký je správný výklad čl. 3 odst. 1 nařízení č. 2015/848, a konkrétně, jaká kritéria mohou vyvrátit vyvratitelnou domněnku stanovenou tímto ustanovením, jež se uplatní v případě fyzických osob, jež nejsou samostatně výdělečně činné.

- 12 Tento soud totiž poukazuje na to, že pokud jde o tyto fyzické osoby, bod 30 odůvodnění uvedeného nařízení uvádí, že tuto domněnku by mělo být možné vyvrátit například tehdy, pokud se převážná část majetku dlužníka nachází mimo členský stát, v němž má dlužník obvyklé místo pobytu.
- 13 Za těchto podmínek se Tribunal da Relação de Guimarães (odvolací soud v Guimarães, Portugalsko) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžnou otázku:

„Je v rámci nařízení [2015/848] soud členského státu příslušný k zahájení hlavního insolvenčního řízení vůči státnímu příslušníkovi, který má v tomto státě svůj jediný nemovitý majetek, přestože se obvyklé místo jeho pobytu i jeho domácnosti nachází v jiném členském státě, v němž vykonává závislou činnost?“

K předběžné otázce

- 14 Podstatou jediné otázky předkládajícího soudu je, zda čl. 3 odst. 1 čtvrtý pododstavec nařízení 2015/848 musí být vykládán v tom smyslu, že domněnka, kterou stanoví pro účely určení mezinárodní příslušnosti k zahájení insolvenčního řízení, že místem, kde jsou soustředěny hlavní zájmy fyzické osoby, jež není samostatně výdělečně činná, je její obvyklé místo pobytu, je vyvrácena ze samotného důvodu, že jediná nemovitost této osoby se nachází mimo členský stát jejího obvyklého místa pobytu.
- 15 Jak vyplývá z čl. 3 odst. 1 prvního pododstavce nařízení 2015/848, je obecným hraničním určovatelem pro určení mezinárodní příslušnosti k zahájení insolvenčního řízení místo, kde jsou soustředěny hlavní zájmy dlužníka. V konkrétním případě, kdy je dlužníkem fyzická osoba, jež není samostatně výdělečně činná, čl. 3 odst. 1 čtvrtý pododstavec tohoto nařízení stanoví vyvrátitelnou domněnku, že místem, kde jsou soustředěny hlavní zájmy této osoby, je obvyklé místo jejího pobytu.
- 16 Pro účely odpovědi předkládajícímu soudu je na prvním místě třeba upřesnit smysl a rozsah pojmu „místo, kde jsou soustředěny hlavní zájmy“ ve smyslu uvedeného nařízení.
- 17 V tomto ohledu je zaprvé třeba připomenout, že podle ustálené judikatury z požadavků jak jednotného použití unijního práva, tak zásady rovnosti vyplývá, že znění ustanovení unijního práva, které za účelem vymezení svého smyslu a rozsahu neodkazuje výslovně na právo členských států, musí být zpravidla vykládáno v celé Unii autonomním a jednotným způsobem; tento výklad musí být hledán při zohlednění kontextu ustanovení a cíle sledovaného dotčenou právní úpravou (rozsudek ze dne 20. října 2011, Interedil, C-396/09, EU:C:2011:671, bod 42 a citovaná judikatura).
- 18 Vzhledem k tomu, že čl. 3 odst. 1 nařízení 2015/848 neobsahuje žádný odkaz na právo členských států, je tedy třeba pojmy, které jsou v něm uvedeny, vykládat autonomně a jednotně. Zejména jelikož pojem „místo, kde jsou soustředěny hlavní zájmy“, je vlastní tomuto nařízení, musí být uvedený pojem vykládán jednotně a nezávisle na vnitrostátních právních předpisech (obdobně viz rozsudek ze dne 20. října 2011, Interedil, C-396/09, EU:C:2011:671, bod 43 a citovaná judikatura).
- 19 Z druhého Soudní dvůr ohledně pojmu „místo, kde jsou soustředěny hlavní zájmy“, uvedeného v čl. 3 odst. 1 nařízení č. 1346/2000, rozhodl, že význam tohoto pojmu je objasněn v bodě 13 odůvodnění tohoto nařízení, který uvádí, že „[m]ísto, kde jsou soustředěny hlavní zájmy, by mělo odpovídat místu, ze kterého dlužník obvykle své zájmy [pravidelně] spravuje, a je proto zjištělné třetími osobami“. Soudní dvůr z toho dovodil, že z této definice vyplývá, že místo, kde jsou soustředěny hlavní zájmy, musí být určeno podle kritérií, která jsou objektivní a současně zjištělná třetími osobami. Tato objektivita a možnost zjištění třetími osobami jsou nezbytné k zajištění právní jistoty a předvídatelnosti, pokud jde o určení soudu příslušného k zahájení hlavního insolvenčního řízení (usnesení ze dne 24. května 2016, Leonmobili a Leone, C-353/15, nezveřejněné, EU:C:2016:374, bod 33 a citovaná judikatura).

- 20 Stejný výklad je třeba použít i za účelem vymezení smyslu a rozsahu pojmu „místo, kde jsou soustředěny hlavní zájmy“ ve smyslu nařízení 2015/848. Jak totiž uvedl generální advokát v bodě 29 svého stanoviska, zůstává v rámci tohoto nařízení, kterým bylo zrušeno a nahrazeno nařízení č. 1346/2000, použití objektivních kritérií zásadní pro zajištění právní jistoty a předvídatelnosti určení příslušného soudu. Kromě toho je, jak uvádí bod 5 odůvodnění tohoto nařízení, cílem pravidel pro určení mezinárodní příslušnosti, která stanoví nařízení 2015/848, vyhnout se podnětům, které motivují strany k převodům majetku nebo soudních řízení z jednoho členského státu do druhého za účelem získání výhodnějšího sudiště na úkor společného zájmu věřitelů.
- 21 Bod 28 odůvodnění uvedeného nařízení v tomto ohledu rovněž poskytuje užitečná upřesnění, když uvádí, že při určování, zda je místo, kde jsou soustředěny hlavní zájmy dlužníka, zjistitelné třetími osobami, by měla být zvláštní pozornost věnována věřitelům a jejich názoru na to, kde dlužník spravuje své zájmy. Použití objektivních kritérií, která mohou zjistit třetí osoby, aby tak určily místo, kde jsou soustředěny hlavní zájmy dlužníka, totiž musí umožnit určit soud, ke kterému má dlužník skutečnou vazbu, a uspokojit tak legitimní očekávání věřitelů.
- 22 Místo, kde jsou soustředěny hlavní zájmy dlužníka, tudíž musí být určeno na základě komplexního zhodnocení všech objektivních kritérií zjistitelných třetími osobami, zejména věřiteli, na jejichž základě lze určit skutečné místo, ze kterého dlužník pravidelně spravuje své zájmy.
- 23 Zatřetí ze samotného znění čl. 3 odst. 1 prvního pododstavce nařízení 2015/848 vyplývá, že výše uvedené úvahy platí pro všechny dlužníky bez rozdílu, ať se jedná o obchodní společnosti, právnické osoby či osoby fyzické. Tento obecný hraniční určovatel pro mezinárodní příslušnost k zahájení insolvenčního řízení, jakož i přístup založený na objektivních kritériích zjistitelných třetími osobami, který je třeba pro účely použití tohoto hraničního určovatele přijmout, tedy platí *a fortiori* pro fyzické osoby, které nejsou samostatně výdělečně činné.
- 24 Je však třeba upřesnit, jak v podstatě uvedl generální advokát v bodech 45 a 49 svého stanoviska, že relevantními kritérii pro určení místa, kde jsou soustředěny hlavní zájmy fyzické osoby, jež není samostatně výdělečně činná, jsou ta, která mají vztah k její majetkové a hospodářské situaci, což odpovídá místu, kde tato osoba spravuje své hospodářské zájmy a pobírá a vynakládá převážnou část svých příjmů, či místu, kde se nachází převážná část jejího majetku.
- 25 Na druhém místě je třeba upřesnit rozsah domněnky uvedené v čl. 3 odst. 1 čtvrtém pododstavci nařízení 2015/848. Ze samotného znění tohoto ustanovení ve spojení s čl. 3 odst. 1 prvním pododstavcem tohoto nařízení vyplývá, že v případě fyzické osoby, jež není samostatně výdělečně činná, se předpokládá, že místem, odkud tato osoba pravidelně spravuje své zájmy, je, není-li prokázán opak, její obvyklé místo pobytu, neboť existuje vysoká pravděpodobnost, že uvedené místo odpovídá místu, kde jsou soustředěny její hlavní hospodářské zájmy. Z toho vyplývá, že dokud není tato domněnka vyvrácena, jsou soudy členského státu, ve kterém se toto místo pobytu nachází, mezinárodně příslušné k zahájení insolvenčního řízení vůči uvedené fyzické osobě.
- 26 Článek 3 odst. 1 čtvrtý pododstavec nařízení 2015/848 však stanoví, že tato domněnka platí pouze, není-li prokázán opak, a bod 30 odůvodnění tohoto nařízení upřesňuje, že by uvedenou domněnku mělo být možné vyvrátit například tehdy, pokud se převážná část majetku dlužníka nachází mimo členský stát, v němž má dlužník obvyklé místo pobytu, nebo pokud lze prokázat, že hlavním důvodem pro jeho přesun bylo podání návrhu na zahájení insolvenčního řízení v nové jurisdikci a toto podání by významně poškodilo zájmy věřitelů, jejichž obchody s dlužníkem se uskutečnily před jeho přesunem.
- 27 Pouhá skutečnost, že okolnosti uvedené v tomto bodě odůvodnění jsou splněny, nicméně nemůže postačovat k vyvrácení domněnky uvedené v čl. 3 odst. 1 čtvrtém pododstavci nařízení 2015/848, jak uvedl generální advokát v bodě 55 svého stanoviska.

- 28 I když je totiž umístění majetku dlužníka jedním z objektivních kritérií zjistitelných třetími osobami, která je třeba zohlednit pro účely určení místa, ze kterého dlužník pravidelně spravuje své zájmy, může být tato domněnka vyvrácena pouze na základě celkového zhodnocení všech uvedených kritérií. Z toho vyplývá, že skutečnost, že se jediná nemovitost fyzické osoby, jež není samostatně výdělečně činná, nachází mimo členský stát jejího obvyklého místa pobytu, nemůže sama o sobě postačovat k vyvrácení uvedené domněnky.
- 29 V projednávané věci navrhovatelé v původním řízení před předkládajícím soudem navíc tvrdí, že Portugalsko je nejen členským státem, v němž se nachází jejich jediná nemovitost, ale rovněž členským státem, kde byly provedeny transakce a uzavřeny smlouvy, jež vedly k jejich úpadku.
- 30 V tomto ohledu je třeba poukázat na to, že i když příčina úpadku není jako taková relevantní skutečností pro určení místa, kde jsou soustředěny hlavní zájmy fyzické osoby, jež není samostatně výdělečně činná, je na předkládajícím soudu, aby zohlednil všechny objektivní skutečnosti zjistitelné třetími osobami, jež se vztahují k její majetkové a hospodářské situaci. Tato situace je v takovém případě, jako je případ dotčený v původním řízení, jak bylo připomenuto v bodě 24 tohoto rozsudku, spjata s místem, ze kterého navrhovatelé v původním řízení pravidelně spravují své hospodářské zájmy a kde pobírají a vynakládají převážnou část svých příjmů, či s místem, kde se nachází převážná část jejich majetku.
- 31 S ohledem na všechny výše uvedené skutečnosti je třeba na otázku odpovědět tak, že čl. 3 odst. 1 první a čtvrtý pododstavec nařízení 2015/848 musí být vykládán v tom smyslu, že domněnka, kterou stanoví pro účely určení mezinárodní příslušnosti k zahájení insolvenčního řízení, že místem, kde jsou soustředěny hlavní zájmy fyzické osoby, jež není samostatně výdělečně činná, je její obvyklé místo pobytu, není vyvrácena ze samotného důvodu, že jediná nemovitost této osoby se nachází mimo členský stát jejího obvyklého místa pobytu.

K nákladům řízení

- 32 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (devátý senát) rozhodl takto:

Článek 3 odst. 1 první a čtvrtý pododstavec nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/848 ze dne 20. května 2015 o insolvenčním řízení musí být vykládán v tom smyslu, že domněnka, kterou stanoví pro účely určení mezinárodní příslušnosti k zahájení insolvenčního řízení, že místem, kde jsou soustředěny hlavní zájmy fyzické osoby, jež není samostatně výdělečně činná, je její obvyklé místo pobytu, není vyvrácena ze samotného důvodu, že jediná nemovitost této osoby se nachází mimo členský stát jejího obvyklého místa pobytu.

Podpisy.